

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	
Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisele se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană” iar banii de prenumără-țiune și inserțiuni administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200. de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei

SCHELETUL NOILOR IMPOZITE.

Orientare generală.

Începând cu ziua de 1 Aprilie 1921 s'au abrogat, adică s'au scos din vigoare în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș legile privitoare la darea de pământ, pe case, pe câștigurile de toate clasele, impozitul pe venit, pe avere, pe cercetarea sau exploatarea minelor, pe beneficiul celor obligați la publicarea bilanșului, pe tantieme, pe dobândă și rentă, pe câștigurile de război, pe arme și pe vânat.

În locul acestor impozite dinaintea unirei se vor încasa cu începere dela 1 Aprilie 1921 nu numai în părțile alipite, ci în tot cuprinsul României următoarele contribuțiuni directe:

1. Impozitul pe veniturile proprietăților funciare neclădite. (Cedula A).
2. Impozitul pe veniturile proprietăților funciare clădite. (Cedula B).
3. Impozitul pe veniturile exploatațiunilor agricole. (Cedula C).
4. Impozitul pe veniturile întreprinderilor industriale și comerciale. (Cedula D).
5. Impozitul pe veniturile din profesii și ocupațiuni necomerciale. (Cedula E).
6. Impozitul asupra lefurilor, indemnitațiilor, salariilor, pensiunilor și rentelor viagere. (Cedula F).
7. Impozitul asupra veniturilor valorilor mobiliare, creanțelor, depozitelor, garanțiilor. (Cedula G).
8. Impozitul progresiv asupra venitului global.

Veniturile asupra cărora sunt așezate primele 7 contribuțiuni directe formează din punct de vedere al impunerii unități de sine stătătoare numite *cedule*.

Pentru acest cuvânt cele 7 impozite se mai numesc *impozite cedulare*.

Ce privește a opta contribuțiune directă, numită impozitul progresiv pe venitul global, acestui impozit sunt supuse veniturile celorlalte 7 cedule adunate la un loc, chiar și a celor scutite de impozitele cedulare. Așadară pe totalul veniturilor unui contribuabil, în caz când depășește o sumă oarecare minimală, necesară pentru existență, este așezat un nou impozit întregitor și acesta este impozitul progresiv asupra venitului global.

Cedula A.

Proprietarul, uzufructuarul, embaticarul sau titularul oricărui alt drept real asupra pământului va fi supus pe *venitul net* constatat unui impozit de 15%. Acesta

e *impozitul pe veniturile proprietăților funciare neclădite*, care se stabilește de către fisc fără ca să fie necesar din partea contribuabilului, decât de o declarație asupra întinderii proprietății sale și a sarcinilor, pe cari le propune a fi scăzute din venitul brut.

Impozitul acesta e așezat asupra *valorii locative reale a pământului*, care se determină din 3 în 3 ani de către comisiile de recensământ.

Din venitul net, dacă nu trece peste 6000 Le anual, se scad 500 Lei, dacă contribuabilul își cultivă, singur pământul.

Cvota impozitului e după cum s'a zis mai sus de 15%, iar în caz de arendare de 18% cu excepția proprietăților minorilor, interzișilor sau a femeilor măritate sub regim dotal, sau a celor arendate la obștiile țărănești.

Nu sunt supuse impozitului în mod permanent imobilele proprietate publică, afectate unui serviciu public și neproducătoare de venit.

Sunt scutite *vremelnic*, adică pe 10 respective pe 5 ani mlaștinele și bălțile, precum și alte terenuri transformate în terenuri de cultură sau împădurite, livezile de pomi și viile plantate din nou, precum și cele devastate în timpul războiului.

Cedula B.

Proprietarul, uzufructuarul, embaticarul s'au titularul oricărui alt drept real asupra clădirilor, va fi supus unui impozit de 15% asupra *venitului net*, ce îi revine în această calitate, numit *impozitul pe veniturile proprietăților funciare clădite*.

În calculul impozitului venitul net până la 3000 Lei va fi redus cu o treime, iar dacă trece de 3000 Lei întreaga porțiune până la 5000 Lei se reduce cu o cincime pentru veniturile până la 10.000 Lei.

Impozitul pe veniturile proprietăților funciare clădite se stabilește de fisc, ținând seamă și de daclarația contribuabilului.

Impozitul e așezat asupra *valorii locative a clădirii*, care se determină din 3 în 3 ani de către comisiunile de recensământ pe baza contractelor de închiriere, și vânzare, dacă nu sunt fictive, pe baza comparației cu imobilele similare sau prin evaluare directă.

Venitul net, asupra căruia se percepe impozitul se obține scăzându-se din valoarea locativă brută:

- a) 15% pentru cheltueli de gestiune, asigurare și întreținere;
- b) 5% pentru amortizarea clădirii;
- c) dobânzile la creanțele ipotecare, precum și rata anuală integrală plătită societăților de credite funciare dacă amortizarea se face într'un period mai lung de 25 ani;

d) degrevările pentru sarcini de familie, dacă contribuabilul nu e supus impozitului pe venit și dacă dovedește, ca ele nu au fost făcute la o altă cedulă;

e) din valoarea locativă a clădirilor sau părților de clădiri locuite de proprietarii lor: $\frac{1}{5}$ până la o valoare locativă de 3000 Lei inclusiv, $\frac{1}{3}$ dela 3000—10.000 Lei și $\frac{1}{3}$ dela 10.000 Lei în sus.

Cvota impozitului este de 15%.

Nu sunt supuse impozitului:

a) Clădirile publice afectate unui serviciu public și neproducătoare de venit;

b) Locuințele agricultorilor și toate clădirile, care adăpostesc instrumentele și produsele lor, ori animalele întrebuințate la exploatarea pământului;

c) Clădirile noi 5 ani dela ziua de când au devenit locuibile și 10 ani cele construite 3 ani dela promulgarea legii;

d) Clădirile parohiale neproducătoare de venit;

e) Alte clădiri enumerate în lege.

Cedula C.

Acest impozit cedular este *impozitul pe veniturile exploatațiunilor agricole*.

Sub veniturile exploatațiunilor agricole sunt a se înțelege cele ce le are arendașul sau proprietarul peste arenda pământului din exploatarea de pământ, păduri, vii, livezi, plantații, ferme, stâne, creștere de animale, grădini rurale și alte similare.

Impozitul e stabilit de fisc. Pentru aplicarea impozitului, venitul net al exploatarii agricole este socotit egal cu valoarea locativă a pământurilor exploatare, înmulțită cu un coeficient. Coeficientul se fixează pe regiuni agricole după natura culturii.

Cvota impozitului este de 12%.

Dacă contribuabilul are într-o comună la această cedulă un venit ce nu depășește 3000 Lei anual, în calculul impozitului porțiunea de 1000 Lei din venitul provenit din munca pământului propriu va fi socotită pe jumătate.

Cedula D.

Acestui impozit, care se cheamă *impozitul pe veniturile întreprinderilor industriale și comerciale* sunt supuse cu 12% la an veniturile nete ale întreprinderilor comerciale, cu 10% anual veniturile nete ale fabricelor, întreprinderilor miniere și de transport, dobândite în anul care precede impunerea sau în perioada de 12 luni, care a servit la stabilirea ultimului bilanț atunci când această perioadă nu coincide cu anul civil.

Veniturile nete ale celor ce fac operațiuni de bancă, scont sau împrumuturi, în afara de societățile pe acțiuni, cari rămân impuse cu cvota de mai sus, sunt supuse impozitului de față sporit la 14%. Băncile populare, cooperativele sătești, cooperativele populare orășânești, cooperativele de meseriași, funcționari și muncitori, cari distribuie mărfurile numai membrilor lor, precum și societățile comunale pentru construirea de locuințe ieftine, se vor bucura de reducerea la $\frac{1}{3}$ a impozitului asupra veniturilor întreprinderilor comerciale și industriale, în cazul când satisfac condițiunile impuse prin legile lor organice spre a se bucura de scutire de impozitele similare de până acum.

Pentru calculul impozitului porțiunea câștigului până la 6000 Lei e socotită pe jumătate, atunci când venitul net rezultând din întreprinderile industriale și comerciale nu depășește 12.000 Lei.

Sunt supuși impozitului de față toți industriași și comercianții, cari au realizat venituri în cursul anului precedent impunerii și continuă a-și exercita profesiunea

în cursul anului, precum și toți aceia, cari încep o întreprindere în cursul anului financiar.

Cedula E.

Impozitul pe veniturile din profesii și ocupațiuni necomerciale sunt supuse *veniturile nete* provenind din profesiunile pe cari le exercită cineva, fără a fi negustor sau industriaș, precum și din toate ocupațiunile sau exploatațiunile lucrative nesupuse la un alt impozit cedular.

Dreptaceea acest impozit au să-l plătească:

1. Profesiunile libere: avocații, medicii, dentiștii, veterinarii, arhitecții, inginerii, artiștii, publiciștii etc.

2. Ocupațiunile necomerciale: experții, translatorii, membrii consiliilor de administrație pentru jetoanele de prezentă etc.

3. Exploatațiunile lucrative: subînchirietorii sau subarendatorii, în mod accidental etc.

4. Orice alte venituri periodice sau accidentale.

Pentru calculul impozitului, porțiunea venitului până la 3000 Lei e socotită pe jumătate dacă venitul net anual al cedulei de față nu depășește 12.000 Lei.

Cvota impozitului este de 10%.

Veniturile trase din dijma de sătenii cultivători vor fi impuse numai cu 8%.

Cedula F.

Impozitul asupra lefurilor, indemnitațiilor, salariilor, pensiunilor și rentelor viagere în mărime de 6% se percepe asupra *veniturilor nete* provenind din lefurile publice și private, din indemnitațiile de orice fel, din salarii, pensii și rente viagere, în cazul când totalul acestor venituri ale unui contribuabil trece de următoarele sume: 750 Lei lunar sau 9000 anual pentru toate comunele în o populație peste 50.000 locuitori, 600 Lei lunar sau 7.200 anual pentru cele cu o populație între 15.000—50.000 inclusiv și 500 Lei lunar sau 6000 anual pentru cele sub 15.000 locuitori.

Pentru stabilirea venitului net asupra căruia e așezat impozitul se adauge la suma efectiv încasată ca leafă, indemnitate, salariu, pensie și rentă viageră, valoarea tuturor avantajilor suplimentare acordate interesatilor, fie în bani, fie în natură și se scade:

a) Din totalul veniturilor câte 650, 500 sau 400 Lei lunar, ori sumele respective anuale, după comunele în cari se realizează veniturile, conform distincțiunilor de mai sus;

b) Vărsămintele, ce contribuabilul face efectiv, pentru a-și asigura o pensie la sfârșitul activității sale, fără ca ele să poată depăși 10 la sută din venitul brut.

Statul, județele, comunele, stabilimentele publice și de utilitate publică, particularii, societățile, asociațiile, comercianții, meseriașii sau industriașii, cari au funcționari, amfioiați, comiși, lucrători, servitori etc. cărora le plătesc lefuri, retribuțiuni, indemnități în bani sau în natură sub orice numire sunt obligați să rețină impozitul asupra sumelor plătite cu ziua, cu luna, cu trimestru, cu semestrul sau cu anul.

Sumele reținute se varsă la administrația financiară în orașele de reședință și la percepție în celelalte comune, însoțite de un stat în dublu exemplar.

Aceeaș obligațiune de reținere o au particularii, societățile sau asociațiile, cari plătesc pensii sau rente viagere.

Cedula G.

Impozitul asupra veniturilor, valorilor mobiliare, creanțelor, depozitelor, garanțiilor se percepe în sumă de 15% asupra *veniturilor nete* și capitalurilor mobiliare, iar pentru veniturile din obligațiuni cu dobândă până la

5%, și din titluri ale societăților pur industriale impozitul va fi de 13%.

Veniturile impuse la această cedulă constau din:

1. Dividendele, dobânzile, produsele de orice fel a acțiunilor, obligațiunilor și împrumuturilor de orice natură, precum și alte rente, obligațiuni ale statului, județelor sau comunelor, cari n'au fost scutite prin o lege specială;

2. Dobânzile și produsele de orice fel a creanțelor ipotecare, privilegiate și chirografare cu excluderea operațiunilor comerciale, apoi a depozitelor de sume de bani la vedere sau cu scadență, oricine a fi depozitarul și ori care ar fi destinația depozitului, afară de depozitele la bănci, cari plătesc numai 12%. Mai sunt supuse acestui impozit și produsele garanțiilor în număr.

3. Tantiemele plătite de societăți în afară de cele plătite directorilor și funcționarilor întreprinderii.

4. Cesiunile de drepturi incorporale sau a exercițiului unui drept pentru care se primește o sumă periodică.

Sunt scutite de acest impozit:

a) Dobânzile sumelor înscrise pe libretete de economii ale casei de depuneri sau a sumelor înscrise pe cartelele de economie ale instituțiilor de credit fără ca depunerile scutite pentru o singură persoană să treacă de 5000 Lei;

b) Dobânzile creanțelor ipotecare sau privilegiate, în reprezentarea cărora creditele funciare urbane și rurale au emis obligațiuni, titluri sau valori supuse ele înși-le impozitului prezent;

c) Renta română scutită prin lege specială.

Impozitul pe veniturile capitalurilor mobiliare e stabilit și perceput pe *suma brută* a dobânzilor și produselor fără nici o altă scădere.

Impozitul acesta va fi încasat pentru fișe prin rețineri la plata veniturilor de către debitorii dividendelor, dobânzilor, tantiemelor și a produselor.

Impozitul progresiv pe venitul global.

Acest impozit întregeste sistemul contribuțiilor directe. El nu se plătește pe un anumit venit, ca impozitele cedulare, ci pe totalul veniturilor unui contribuabil, fie că se plătește după aceste venituri un alt impozit, fie că nu se plătește.

Supuși sunt impozitului pe venit:

a) Orice persoană care are în România o reședință obișnuită pentru toate veniturile, ce trage din țară sau din străinătate dacă trece peste un minim oarecare.

b) Persoanele morale cu scop lucrativ dar numai pentru rezervele ce nu impart anual între membrii lor.

Venitul net este impozabil numai dacă depășește minimul de existență de 2.500 Lei în comunele rurale, de 3000 Lei în comunele urbane cu mai puțin de 50.000 locuitori, de 3500 Lei în comunele urbane cu peste 50.000 și până la 100.000 locuitori și de 4.000 Lei în cele dela 100.000 locuitori în sus.

În tot cazul din orice venit impozabil se deduce 1.500, 2.000, 2.500 sau 3000 Lei după comune, conform dispozițiilor de mai sus.

Scutiți de impozitul pe venit sunt:

1. M. S. Regele și membrii Familiei regale a României;

2. Județele, comunele, stabilimentele publice și de utilitate publică, cari nu urmăresc câștiguri materiale;

3. Miniștrii plenpotențiar, agenții diplomatici, consulii și agenții consulari, cari nu sunt cetățeni români sub beneficiul reciprocității diplomatice.

4. Infirmități și cei ajunși la bătrânețe înaintată, fără mijloace de viațuire și în nepuință de a munci;

5. Rezerviștii, cari au luat parte la războiul pentru independență din 1877-1878 și invalizii din războiul din 1916.

Venitul global se dobândește totalizându-se mai întâi veniturile nete cedulare ale contribuabilului și anume: Veniturile proprietăților funciare clădite, în întregime;

Veniturile proprietăților funciare neclădite, în întregime;

Veniturile întreprinderilor agricole, pentru 70 la sută

Veniturile întreprinderilor comerciale și industriale și cele trase de contribuabil dintr'o societate în nume colectiv, în comandită sau participație și anume cele comerciale pentru 80 la sută; iar cele din întreprinderi pur industriale, miniere și de transport 70 la sută;

Veniturile profesiunilor și ocupațiilor necomerciale, pentru 70%;

Veniturile din lefuri, salarii, pensii, rente viagere și indemnități de orice fel, pentru 50 la sută;

Veniturile capitalurilor mobiliare, precum și veniturile de orice fel, cari pentru un cuvânt sau altul nu figurează în vre'una din cele 7 cedule precedente.

Aceste venituri nete dau la olaltă *venitul general al contribuabilului*.

Din acest venit se vor scădea următoarele sume, întrucât ele nu au fost scazute la impozitele cedulare:

1. Dobânzile împrumuturilor și datorțiilor, cari cad în sarcina venitului general.

2. Anuitățile rentelor plătite cu titlul obligator;

3. Impozitele directe și taxele asimilate;

4. Pierderile rezultând dintr'un deficit de exploatare într'o întreprindere agricolă, comercială și industrială fără ca o parte din ele să poată fi repurtată spre scădere la venitul anului următor.

Ceace rămâne în urma acestei scăderi, alcătuiește *venitul net al contribuabilului*.

Ce rămâne după ce se scade din venitul net de-grevările pentru sarcinile de familie, este *venitul global impozabil*.

Ministerul de finanțe a compus tabele, în cari se află impozitul calculat după populația comunei.

Impozitul progresiv pe avere și pe îmbogățirea din timpul războiului.

Acest impozit este un impozit extraordinar și se plătește *odată pentru totdauna*.

Sunt supuse acestui impozit toate persoanele fizice și morale.

Scutiți sunt:

a) M. S. Regele și membrii familiei regale;

b) Statele straine, precum și reprezentanții lor diplomatici și consulari sub beneficiul reciprocității diplomatice;

c) Statul român, județele, comunele, camerele de comerț, stabilimentele publice și de utilitate publică;

d) Așezămintele de cultură, fără scop lucrativ și așezămintele de binefacere, cu condiția, ca averea acestora din urmă să aibă exclusiv o destinație filantropică, morală sau culturală.

Impozitul de față e așezat asupra întregii averi nete mobile și imobile a contribuabilului.

Se înțelege sub avere netă ceace rămâne, după ce se vor face din activul patrimonial stabilit anumite scăderi.

Activul patrimonial este compus din orice bunuri imobiliare sau mobiliare, fie producătoare de venit sau nu și oricare ar fi forma lor de investire și anume:

1. Capitalul investit în pământ și construcțiuni situate în România sau străinătate;

2. Capitalul mort sau viu investit în instalațiuni agricole, industriale, comerciale și mijloace de comunicațiune;

3. Capitalul mobilier investit în rentă română, sau orice efecte publice române sau străine, în obligațiuni sau acțiuni ale societăților străine, în creanțe de orice fel de drepturi de despăgubiri române sau străine;

Nu intră în activul patrimonial:

a) Capitalurile individuale corespunzătoare rentelor viagere sau celor cu caracter temporar, ca și capitalurile până la 50.000 Lei, corespunzătoare asigurării contribuabililor contra riscurilor de boală, accidente, bătrânețe, infirmitate sau asigurărilor pe viață;

b) Soldurile creditoare străine lichide, ce la data 1 Martie 1921 se găseau depuse în instituții de credit aflate în România, cari au menirea de a primi depozite;

c) Mobilierul caselor de locuință, precum și efectele de corp afară de blănuri, cari nu sunt scutite dacă valoarea lor trece de 20.000 Lei de fiecare persoană din familie;

d) Cărțile din bibliotecile private ca și ori ce material pentru studii când nu face obiect de comerț;

e) Tablourile și obiectele de artă, afară de cele cumpărate spre revânzare;

f) Bijuteriile, dacă nu sunt obiecte de comerț și dacă valoarea lor nu depășește 25.000 Lei de fiecare persoană;

g) Sumele subscrise la împrumutul intern 5% din 1920, precum și cele subscrise la împrumutul Ardealului din 1919 de contribuabili;

h) Uneltele agricole, sculele și vitele de muncă ale sătenilor până la patru.

Din activul patrimonial se scad datoriile de orice fel ale contribuabililor și altele.

Din averea netă totală, dacă, inclusiv acțiunile, ea nu depășește 400.000 de Lei, se scade: câte 30.000 de Lei pentru fiecare contribuabil sau căsnicie și pentru invalizii de război câte 50.000 de Lei, iar dacă contribuabilul are copii minori sau fete majore nemăritate, se mai scad câte 5.000 Lei de fiecare copil dela al treilea până la al șaselea inclusiv.

Impozitul este progresiv și poate fi ușor calculat pe baza unor tabele compuse.

Declarația contribuabilului.

Contribuabilul este dator să facă acum pentru timpul de față iar pentru viitor în fiecare an în luna Ianuarie o declarațiune a veniturilor sale. Pentru acum e dator să facă și declarația averii sale, ce a avut-o în 1 August 1921.

Orice locuitor, fie că are sau nu venit, fie că are sau nu avere, trebuie să facă această declarațiune.

Instituțiunile și societățile supuse obligamentului de a da declarațiune, vor face declarațiunile prin persoanele, cari le reprezintă legal.

Declarațiunile se predau la percepția în drept, unde se înregistrează; ele nu sunt acte publice și se păstrează în secret.

Cei ce nu vor face declarațiunile în termenul prevăzut, vor fi pedepsiți și afară de aceea supuși unei impuneri mai grele decât aceea ce trebuia să o suporte veniturile sau averea lor.

Ce privește termenul în care au să se facă declarațiunile, acest termen s'a prelungit prin un înalt decret regal publicat în Monitorul oficial și anume până la 15 Decembrie st. n. 1921 pentru contribuabilii, la a căror reședință comisiunea de recensământ general pentru evaluarea imobilelor a terminat lucrările, iar pentru ceilalți până în ziua când vor lucra aceste comisiuni în localitate, însă cei mai târziu până la 1 Ianuarie st. n. 1922.

Adâncirea vieții noastre religioase.

„Nu vă adunați voaună comori pe pământ, unde rugina și molile le strică și unde furii le sapă și le fură, ci vă adunați voaună, comori în ceruri unde nici rugina, nici molile nu le strică, și unde furii nu le sapă nici le fură, că unde este comoara voastră acolo va fi și inima voastră, că ce folos este omului, de ar dobândi lumea toată, iară sufletul său și-l va pierde, sau ce schimb va da omul pentru sufletul său?” Din bogăția nesfârșită a evangheliei lui Hristos, cuvintele acestea atât de profunde și de mărețe, mi se par astăzi mai actuale pentru viața și tendințele credincioșilor bisericei noastre. Or cât s'ar spune, că lumea, în care trăim, este cufundată într'un întristător curent materialist, în fond, sufletul omenesc a rămas cu dorința indelibilă, așa cum la creat Dumnezeu, de a căuta fără răgaz adevărul suprem; ce este viața? ce scôp poate avea ea și pre ce căi ar putea deveni cea mai fericită; care este puterea aceia mare, care ar putea să ne împlinească toate dorințele frumoase și să ne mătuiască de suferințele multe pe cari ni le pune viața așa cum este, în toate zilele, în cale. Din straturile cele mai înalte până în cele mai de jos ale societății, potrivit gradului de cultură al minții și al inimii, există lupta pentru dobândirea celei mai bune concepții de viață.

Economul, acolo unde se luptă cu pământul, în clipele când se odihnește pe brazdă, i-și frământă sufletul cu tot felul de întrebări. A eșit de sub aripile părinților și a pornit viața lui independentă de lucrător al pământului, sănătos și voinic, de parcă ar fi luat lupta și cu puterea vânturilor, experiența de ani mulți însă, l-a făcut să nu mai aibă încredere numai în puterile proprii. S'a convins de atâtea ori, că zadarnică i-a fost toată truda și osteneala, pentrucă o ploaie furtunoasă, ori o grindină grea i-a nimicit tot. A făcut planuri, cum să-și crească și să-și ferească copiii și la urmă, tot a eșit pe dos. Cătră apusul vieții, când a crezut că va fi mai fericit, atuncea a văzut, cât e de amară și crâncenă viața pe care nu o poți birui numai cu puterile tale omenești, ori cât ai fi de tare și încrezut în aceste puteri.

Nu e un obicei, ci o consecvență firească a vieții aceia ce observăm la sate la țărani noștri. Până sunt tineri cam ocolesc biserica, însă la bătrânețe, în majoritatea lor covârșitoare iubesc biserica și o cercetează cu drag. Ei nu au putut ceti cărți, în cari s'au discutat pro și contra lui Dumnezeu, a bisericei, a credinței a vieții religioase; pe ei viața, cu toate furtunile și greutățile ei, i-a înfrânt și i-a adus la concepția adevărată despre rostul omului și al lumii. Mi s'a dat ocaziunea ca unui preot să văd, cu câtă liniște și resemnare știu să moară țărani noștri. În viață poate, nu și-a spart atâtea capul cu chestiunile religioase, și-a făcut cruce, s'a rugat lui Dumnezeu, așa instinctiv, pentrucă așa a învățat dela părinți, la moarte însă, l-a primit pe Dumnezeu în suflet, cu toată umilinta și credința.

Meseriașul și neguțatorul despre cari ești ispitit să crezi, că în afară de valorizarea cât mai avantajoasă a marfei lor, nu-i mai mișcă și nu-i mai interesează nimic, din toate frământările omenimei în căutarea și aflarea adevărului despre tainele vieții, și ei i-și au clipele lor de puternică luptă sufletească, și pe ei îi duce, dacă nu studiul, viața însăși, la convigerea că și cea mai bună prevedere și cea mai iscutită speculație, în multe cazuri, duce la faliment total.

Ei, meseriașul și neguțatorul sunt cei mai puternici martori despre adevărul că sunt dorințe și suferințe sufletești cari nu se pot lecu cu banul. Și ei, vrând ne vrând, trebuie să-și termine cariera cu prosternarea în fața lui Dumnezeu și a locașului său, care este biserica.

Să luăm apoi sub cercetare sufleteară și pe intelectual. Nu pe acela, care în tăcere și resemnare, cuprins și covârșit de grijile vieții familiare, își depănă firul vieții, fără zgomot și fără luptă contra credinței, contra lui Dumnezeu și a bisericii, ci pe intelectualul „crou”, care pe baza cunoștințelor lui câștigate a fost în stare să rupă cu tradițiunile moștenite dela moși și părinți și să nu mai vadă lumea prin „prizma religioasă” ci să predice un crez nou „științific”, care nu mai are de-a face cu Dumnezeu, cu biserica și cu evanghelia. Acest tip de intelectual e în stare cu știința lui să pună în sarcina bisericii și a credinței toate plăgile de care suferă poporul și să fixeze norme de progres care elimină din sânul lor biserica și credința.

Vă rog să priviți pe acest om, înaintat în cultură nu la locul unde își expune părerea sale curățite de vederile trecutului, ci între cei patru pereți ai casei lui. E și el un om neputincios ca toți ceilalți oameni, cari au avut nenorocirea să rămână mai înapoi în cultură și cari nu au curajul să se lepede de vederile lor religioase.

Și el suferă și el știe să plângă ca noi toți ceilalți cari nu ne prea încumetăm să-i acceptăm părerile mai înaintate.

Dacă divul Goethe care a avut în viața lui parte de toate darurile, plăcerile și onorurile a spus la capătul vieții sale cuvintele: „În fond viața mea nu a fost decât trudă și osteneală și pot spune că cu cei 75 de ani ai mei nu m'am simțit cu adevărat bine nici măcar patru săptămâni” atunci să ne deie voie și intelectualul nostru, care ar îndrăzni în numele științei să arunce cu pietri asupra bisericii și în aceia ce reprezintă această biserică, că nu-i sunt socotelile în rând.

Noi preoții, cari suntem și duhovnici, știm, ca cât de puțină pace, mulțumire și fericire se află în suferințele oamenilor. Ce mulți, dar foarte mulți, sunt „osteniți și însărcinați”, cari au lipsă de odihna lui Hristos și pe cari îi cheamă acest Hristos, din toate părțile societății, culți și inculți, bogați și săraci, bărbați și femei, tineri și bătrâni, zicându-le cu iubire și blândețe: „Luați jugul meu peste voi, și vă învățați dela mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihna sufletelor voastre, că jugul meu e bun și sarcina mea ușoară este.”

Să nu ne înșelăm deci. Suprafața lumii e turburată. Și aiurea, și la noi oamenii au dat năvală ca niciodată asupra comorilor pământului, pe cari le strică rugina și molile și le sapă și le fură furii, de par-că și-au pierdut sufletul. Aceasta este o luptă esternală, în contra noastră, dar aceea ce este mai esențială, în intern, derurge o luptă mai importantă, cea sufleteară, care este în favoarea noastră. Lupta pentru câștigarea celor materiale ne îngrozește, pentru că o vedem cu ochii și o auzim cu urechile, dar lupta dinăuntru este tăcută și nevizibilă, dar dacă știm să o scoatem la iveală, vedem că setea după ce este Dumnezeiesc, frumos și nobil, e și dansa aici și chiar pe setea aceasta trebuie să se bazeze munca bisericii noastre.

Atât mulțimea, care fără voia ei zace în ghiarele materialismului, cât și pătura noastră cultă așteaptă dela noi propovăduirea unei concepții creștine, pe cari suntem datori să o dăm fără amânare.

În primul rând va trebui să spulberăm vorbele rele, cari le spun dușmanii despre biserica noastră, pentru că acestea formează prima piedică în activitatea noastră. Că această biserică a noastră dreptcredincioasă nu a putut să muncească până acum, așa cum ar fi trebuit, o știm noi mai bine decât dușmanii noștri și pe noi ne doare mai cumplit. Dorința aceasta de a munci și de a-și

ridica credincioșii săi pe cea mai înaltă scară a culturii și a moralității a avut-o totdeauna biserica noastră, dar i-a lipsit puțința; a fost o muncă ferbinte iubitoare a fiilor săi, dar a fost ferecată de mâni și de picioare. Istoria ni-i mărturie, că nici o biserică nu a fost mai cumplit lovită, și pe o față și pe alta, sute de ani de-a rândul, ca biserica noastră. Popoarele cari ne-au asuprit politicește în decursul veacurilor, cu cea mai păcătoasă înverșunare au căutat, în primul rând, să ne distrugă aceea ce formă chiagul și pavăza neamului nostru, biserica. Din nefericire rolul bisericii noastre până acum a trebuit să se reducă la apărarea vieții ei și a fiilor săi. Și cu mândrie o putem spune noi și o spun și alții, că biserica noastră în împrejurările, în cari a trăit, și-a îndeplinit rolul ei cu sfîntenie și cu deplină glorie.

Acea ce ne interesează în convingerea, că biserica noastră, acum liberă, va suplini toate lipsurile din trecut și va răspunde la toate trebuințele sufletului din prezent și viitor, sunt cuvintele însuș capului ei, a Domnului nostru Isus Hristos, care zice: „*Iată vă dau voia putere să călcați peste șerpi și peste școarpi, și peste toată puterea vrăjmașului, și nimica nu vă va vătăma pe voi.*” (Luca c. 10 v. 19.) și firea nobilă a poporului nostru. Dacă acest popor veacuri de-a rândul fără vlădici, fără popi și fara bisericii și bătut până la sânge a știut să țină la credința lui strămoșască, cu atât mai vartos va ști astăzi să țină la dansa, când din toate colțurile i-se predică, cu zel și cu dragoste această credință, din partea episcopilor și preoților lui, invredniciți de toată onoarea a tot sprijinul. Acum vom putea începe adăncirea vieții religioase a poporului nostru cu puteri îndoită.

Munca aceasta binecuvântată va trebui împărțită în două părți.

În prima parte a muncii noastre va trebui să căutam să cunoaștem până în cele mai mici amănunte sufletul poporului nostru, celui de jos și celui de sus, pentru că necunoscându-l, nu-l putem influența în direcția care o voim. Am comitat cea mai regretabilă greșală, dacă am terminat repede și în liniamente generale cu acest studiu al vieții poporului nostru, care ar avea să servească de bază la munca noastră de renaștere religioasă. Punct de punct va trebui discutată influența vremurilor grele și a contactului cu popoare străine, care s'a întipărit în mentalitatea și obiceiurile poporului nostru. Studiul acesta, care ar descrie poporul din toate punctele de vedere intelectual, moral, economic, etc. ar trebui pus în mâna fiecărui preot sau misionar al nostru, ca să fie în curent cu toate laturile sufletului poporului, în mijlocul cărui ar vrea să facă apostolat. Tot așa va trebui să stabilim, cu alt studiu, psihologia inteligenței noastre. Și sunt ferm convins, că după ce vom cunoaște felul de creștere, felul de cugetare, obiceiurile și hrana sufleteară a acestei inteligențe, am putea munci cu deplin succes.

Studiile acestea ar avea o deosebită importanță și din acel punct de vedere, că fiecare preot ar putea să le cetească și să le aprofundeze timp mai îndelungat și bunul Dumnezeu știe din ce sat ar putea să isvorască soluțiile cele mai potrivite pentru problema noastră religioasă. În lipsa acestor studii, cari se află în abundență în biserica catolică și protestantă, cei mai mulți preoți ai noștri, învățămintele pe cari ar trebui să le aibă când intra în parohie, de obicei le piatesc cu mulți ani de suferințe și cu pagube în pastoria sufleteară.

Folosul cel mai mare, care ar rezultă pe urma acestor studii, ar fi pentru activitatea predicatorilor a preoțimei noastre. Cunoscându-și bine preotul publicul, cărui ar avea datorința să-i predice, nici când nu ar mai cădea în greșală, cum se întâmplă des, că predică

ori preste ori sub nivelul intelectual și moral al ascultătorilor.

În a doua parte a muncii noastre, dezvoltată în interesul aprofundării vieții noastre religioase, ar trebui să stabilim un bine cumpănit plan de acțiune, după care să lucrăm cu toți, dela vâdica până la opincă. A satisface dintr'odată temeinic tuturor cerințelor, cari rezultă din propagarea unei intenze vieți religioase, este greu.

Fără să neglijăm celelalte terene de muncă, propaganda religioasă ar trebui în primul rând să o îndreptăm, cu toate puterile, asupra sămburelui societății, care este familia.

Toți oamenii de seamă: apologeți, pedagogi, filozofi, istorici, etc., cari au cugetat și scris despre îmbunătățirea vieții, toți au recunoscut și accentuat, că orice reformă a societății trebuie să pornească dela reforma familiei.

Însuș marele nostru istoric și educator D. Nicolae Iorga spune la sărbătoarea din 18 Junie a. c. următoarele cuvinte: „Pentru a intra în viața publică, se cere ca întâi să-ți cristalizezi armonios viața ta privată. Nu ține nici cea mai măreață clădire, ridicată pe mlaștinile corupției și imoralității. Începe a face înlăuntrul tău o biserică; în jurul ei, în familia ta să domnească o atmosferă pură; pe urmă vei da societății ceace corespunde cu cele dinlăuntru ale tale. Fără părinți, cari arată că-și iubesc copiii, crescându-i bine, nu este societate sănătoasă și trainică“.

Un alt scriitor strein spune: „cum e familia, așa e comuna și cum e comuna, așa este județul și cum e județul, așa e țara“ și dacă familia e vermenoasă, patul cald al tuturor păcatelor și inclinațiilor rele, atunci e ușor de ghicit cum e țara, și dacă țara e vermenoasă, atunci ce nădejde mai poți lega de ea decât nădejdea morții?

De aceea în familie să dăm lupta hotărâtoare în contra necredinței și lipsei de vieți religioase. Cu cuvântul, cu scrisul și cu fapta să luptăm deci pentru întronarea duhului religios în familie.

Familiei să-i arătăm dulceața jugului lui Hristos. Și dacă copiii noștri, generația viitoare, din familie vor învăța să trăiască o viață curată și frumoasă, așa precum o cere Hristos, care nu se mulțumește cu formele și urăște fariseismul, atunci am deslegat trei părți din problema noastră religioasă. În familie să învețe copiii să se roage cu iubire și să primească cu sfințenie sf. taină, cari curățesc și oțolesc sufletul în lupta pentru tot ce e bun și frumos și atunci, încetul cu încetul, se vor rări oamenii, cari sunt în stare să-și schimbe sufletul pe prețul bunurilor pământești, pe cari le mănâncă rugina și molile. („Bis. Ort. Rom.“)

Dr. Ștefan Gioroianu
protopresbiter.

Episcopia Timișorii.

Sub acest titlu ziarul „Nădejdea“ din Timișoara în Nr. 195 vestește pe cetitorii săi că dela mai multe persoane sosite din București află, că Prea Sfinția Sa Episcopul nostru intenționează să pună pedeci înființării Episcopiei din Timișoara.

Suntem informați că Prea Sfinția Sa n'a intenționat și nici nu intenționează să pună vr'o pedecă înființării Episcopiei din Timișoara, și cât a petrecut în București n'a vorbit absolut cu nimenea în sensul celor ce i-se impută.

Este regretabil că se dau publicității astfel de știri nebasate.

De altcum în coloanele ziarului „Nădejdea“ s'a mai debutat neadevaruri în sarcina P. S. Sale, că și-ar fi adus rudenii la comunitatea de avere; pe când adevarul este, că numai o persoană dela comunitatea de avere e înrudită cu P. S. Sa, și aceea persoană e aplicata acolo de multă vreme, încă sub fostul președinte Constantin Burdia.

Ș T I R I I

Cătră cetitorii „Foi Diecezane“.

Urmând a mă retrage cu numărul trecut (47) din 4 Decembrie n. 1921 dela conducerea „Foi Diecezane“, țin să-mi aduc aminte și să mulțumesc cu inimă duiosă tuturor colaboratorilor mei, cari m'au sprijinit și împreună cu mine au ostenit la zidirea acestui focar de cultură bisericească și națională.

Timp de peste doi ani cât am avut norocul să stau în fruntea „F. D.“, punând-o în slujba lui Dumnezeu și a neamului mărire, m'am nizuit să-i păzesc cu credință numele cel bun și locul de cinste ce și l-a câștigat încă din anii ei de zămislire în literatura noastră ziaristică de pe vremuri, și azi, când cobor tribuna ei, — sfântă și dragă moștenire a arhieriei episcopului Popasu, — n'am altă dorință, decât ca „Foaia Diecezană“ să prospereze tot mai mult în munca salvagărdării și promovării intereselor superioare ale bisericii și neamului nostru românesc.

Dr. Vasile Loichiță.
profesor

Convocarea congresului național-bisericesc.

Cu provocare la concluzii congresual privitor la unificarea organizației bisericești, prin care congresul s'a declarat a fi în permanentă, iar ședințele au fost numai ajurnate, și în urma hotărârilor luate de cătră Preasfințitul sinod episcopesc din București s'a văzut îndemnat Înalț Prea Sfințitul arhiepiscop și mitropolit Dr. Nicolae Bălap să convoace *Congresul național-bisericesc*, pentru conținutarea ședințelor sale, pe *Luni, 29 Novembre (12 Decembrie) a. c. la 9 ore a. m.* la reședința arhiepiscopescă din Sibiu invitând pe deputații congresuali, ca în considerarea importanței chestiunilor dela ordinea zilei să se prezinte în număr complet.

Constituanta bisericească, pentru redactarea definitivă a proiectului de unificare bisericească, este convocată la București pe ziua de 16 Decembrie st. n. a. c.

Donațiune. Părintele *Silviu Novacovicu* din Gornialibucova, a dăruit 60 (șasezeci) lei fondului pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor după preoți, care sumă s'a transpus cassei diecezane din partea P. S. Domn Episcop, căruia îi fusese înmănuată. Părintelui *Silviu Novacovicu* i-se aduce pe această cale mulțămă publică.

Parastas. Împlinindu-se anul dela moartea fericitului intru Domnul fostul director al Institutului teologic diecezan, protosincelui Dr. *Iosif I. Olariu*, Duminică în 21 Noembrie a. c. s'a celebrat în catedrala noastră parastas. Parastasul l-au slujit protopresbiterii *S. Șandru*, *G. Petrescu* și presbiterul *G. Noaghea*, în prezența cor-

pului profesoral și a elevilor dela Institutul teologic diecezan și a unui număr mare de credincioși. După parastas corpul profesoral și elevii Institutului teologic au cercetat mormântul fostului lor director, rostind rugăciuni pentru odihna sufletului lui. Odihnească în pace!

Deschiderea corpurilor legiuitoare s'a făcut la 28 Noembrie n. cor. prin mesajul citit de M. Sa Regele Ferdinand.

Redacțional. Făcându-se cu ziua de 4 Decembrie n. a. c. schimbări în conducerea ziarului nostru, toată corespondența se va adresa de acum înainte pe adresa: Redacțiunea „Foaia Diecezană“, Caransebeș Jud. Caraș-Severin.

† **Văd. Maria Șandru.** Sâmbăta în 20 Noembrie cor., a trecut la cele eterne în vârstă de 74 ani, văd. *Maria Șandru* din Caransebeș, iubita mamă a presbiterilor *Dimitrie Șandru*, paroh ort. rom. în Folea, și *Teodor Șandru*, profesor de religie la școala civilă și preot militar la garnizoana din Caransebeș. Immormântarea evlavioasei credincioase s'a făcut Luni în 22 Noembrie a. c. de către protopresbiterii S. Șandru și G. Petrescu, presbiterii D. Soceneanțu, F. Pop, V. Musta și protodiaconul S. Evițian, participând numeroase rudeni, prietini și cunoscuți ai familiei îndoliate. Responsoriile le-a executat corul reuniunii de cântări din loc. Trimitem familiei întristate sincerile noastre condolențe!

Convocare. P. T. membri ai „Societății române de lectură“ din Caransebeș se convocă, conform §-lui 13 al Statutelor la a 49-a adunare generală ordinară, ce se va ținea Duminică în 15 Ianuarie 1921 la orele 6 p. m. în localitățile societății cu următoarea ordine de zi: 1. Raportul general al comitetului; 2. Raportul cassarului, aprobarea socoșilor și a preliminarului; 3. Alegerea comitetului; 4. Eventuale propuneri. Caransebeș din sedința comitetului ținută în 7 Decembrie 1921. Dr. Cornel Cornean președinte, Ioan Penția secretar.

Adunarea generală a Reuniunii de cântări și muzică din Caransebeș, s'a ținut Duminică în 4 Decembrie n. a. c., în localitățile „Casinei române“. S'a ales președinte de onoare: asesorul cons. *Dr. Cornel Cornean*. Președinte: *Sabin Evițian*. Vicepreșed. I: *Alex. Buțiu*. Vicepreșed. II: *Nic. Novacescu*. Secretar: *Teodor Șandru*. Notar: *D. Soceneanțu*. Cassar: *G. Borlovan*. Controlor: *D. Sgăvârdea*. Econom: *V. Hertila*. Fisc: *Dr. A. Morariu*. Membrii în comitet: *D. Beuca*, *G. Bona*, *T. Dragomir*. *Dr. G. C. Lăbonțiu*, *Ilie Orzescu*, *Ant. Sequens*, *N. Sporea*, *Dr. V. Meda*, *P. Popoviciu*, *Dr. V. Loichiță*, *D. Baba*, *M. Nimu*, *Const. Pepa*, *I. Vuia*. Comisia de revizuire: *I. Adam*, *A. Curiac*, *A. Lazits*, *P. Lepa*, *R. Pârvu*, *M. Jumanca*, *P. Răbăgia*, *I. Brașovan*, *N. Stoichescu*.

Cronica literară și culturală.

Octotirea Socială și Biserica, este titlul unei broșuri în care, autorul, prof. universitar *Dr. Nicu Cotlarciuc*, dă un rezumat, al cursului său cu acelaș nume, ținut la seminarul de teologie practică de pe lângă facultatea de teologie din Cernăuți. Autorul, cunoscut pe terenul științei dreptului canonic și al teologiei practice și prin alte lucrări valoroase, ni dă în acest nou studiu

al său o luminoasă iconă asupra problemei octotirilor sociale în legătură cu biserica, în trecut, arătând îngrijirea de săraci în anticitatea antecreștină și creștină (diaconatele, agapele, xenodochiile, mănăstirile, octotirea socială în evul mediu și nou, în apus și orient) -- și în prezent, arătând rolul bisericii în rezolvirea și tratarea pastorală a mulțimilor de probleme de actualitate scoase pe planul întâi de importante necesități de morală socială (săraci sfioși, rușinoși, bătrâni și bătrâne infirme, lehuze, văduve, orfani, copii expuși și lăpădați, copile sermane, calici, săraci străini, necreștini ș. a.) Părintele profesor *Dr. N. Cotlarciuc* tratează înportantele chestiuni ce le abordează cu metoda omului de școală și de știință, și într'o ușoară și atrăgătoare formă a expunerii, ceea ce face cartea foarte instructivă și plăcută. Preoțimea noastră nu se poate lipsi de realele foloase practice ce le aduce această carte și de aceea o recomandăm călduros atențiunii fraților noștri preoți. Cartea a apărut în condițiuni tehnice alese în inst. de editură „Glasul Bucuvinei“, Cernăuți, Str. Domnească 33, de unde se poate procura cu prețul de 15 lei.

v.l.

Colinde, cântece de stea, cântece de ale Irozilor, etc. este titlul unei frumoase broșuri, ediția a 6-a, îmbogățită de *Nicolae G. Velcu*, învățator penzionat, Caransebeș. 1918. — Conține 12 colinde, 2 „ale junelui“, 2 „ale fetei“, 9 cântece de stea, a „sântului Nicolae“, „anului nou“ etc. etc. Faptul că Colindele au apărut deja în a 6-a ediție, e dovadă suficientă de valoarea cărții. Se poate procura la Librăria Diecezană din Caransebeș. — Prețul 1 Lei 50 bani. Revinzătorilor se dă rabat.

Conferințele „Clubului didactic“ din loc. Duminică în 4 Decembrie n. cor. d. a. la ora 4 s'a făcut în sala festivă a liceului „Traian Doda“ din loc, inaugurarea solemnă a conferințelor bravilor noștri propovăduitori de lumină și cultură românească. Prima conferință a fost închinată memoriei regretatului bărbat al școlii, directorul vestitului liceu din Brașov *Virgil Onițiu*. Inaugurarea se începe cu mândrul nostru „Imn Regal“ cântat de orchestra voinicilor noștri liceani și întreg publicul ce stătea drept și cu inimi înălțate. Apare, încunjurat de scumpele odrasle a căror părintească educație cu atâta inimă și dragoste o face, vrednicul președinte al clubului didactic și mult apreciatul director al liceului, *Dr. Sabin Evițian*. După simplul și duiosul său cuvânt de deschidere, prin care arată rolul conferințelor bine alese și întocmite pentru cultura publicului, ne mângăie și ne zguduie în acelaș timp inima și gândul, cu taină de vis, aprinderea și tremurul luminii de funebră durere a „Luceafărului“ sermanului nostru mare, mare *Mihail Eminescu*... Ideia reînvierii amintirii dulcelui nostru *Eminescu*, cu acest prilej, a fost fericită și, cultul pentru cel mai mare dascăl-cântăreț al neamului, ne stă și ne prinde așa de bine noaua, ziditorilor de conștiință și simțire românească... Prin citirea simțită, clară și frumoasă a acestui celui mai de preț mărgăritar

al poeziei românești, Dl. V. Ardelean, directorul internatului de băieți, și-a câștigat în inima noastră o nouă recunoaștere a talentului sau declamatoric. Cu așa o predispoziție admirativă și plină de extazie ascultăm conferința D-lui director S. Evtușian despre cel care a fost timp de peste două decenii o mândrie, o curată glorie a școlii românești în îndureratul nostru Ardeal din alte vremi de tâng, și un sfânt simbol al muncii altruiste și plină de jertfa de sine: *directorul Virgil Onișiu*. Remarcarea activității sale literare cu citiri din opera sa (Sărmanul Fekete Jóska și Precis la punct), au completat admirabil icoana acestei frumoase individualități, ce ne-a știut-o furia în inimi cu o rară măiestrie simpatice și iubitul fost distins elev al distinsului dispărut, — directorul S. Evtușian. Joi în 8 Decembrie n. cor. în sala festivă a școlii normale a vorbit frumos și convingător despre „Originea Românilor” Dl. prof. Iancu Călțun, un harnic fiu al graniței și un zelos profesor al liceului nostru. Rugăm și pe cărturarii satelor noastre din apropiere ca să participe în număr cât se poate de mare la conferințele „Clubului didactic” din Caransebeș.

Clubul didactic a statorit următoarele serii de conferințe pentru acest an de muncă: Seria I. 1. Duminică în 4 Decembrie, *Virgil Onișiu*, de director Sabin Evtușian. 2. Joi în 8 Decembrie, *Originea Românilor*, de prof. Iancu Călțun. 3. Duminică în 11 Decembrie, *Continuitatea elementului roman în stânga Dunării*, de prof. Iancu Călțun. 4. Joi în 15 Decembrie, *Pământul, soarele și stelele*, de prof. I. Costinescu. 5. Duminică în 18 Decembrie, *Noțiuni generale de psihologie*, de dir. Ilie Orzescu. 6. Joi în 22 Decembrie, *Psihologia sentimentelor*, de dir. Sabin Evtușian. 7. Duminică în 25 Decembrie, *În fața operei de artă*, de dir. V. Ardeleanu. 8. Joi în 29 Decembrie, *Curiozități din viața plantelor*, de prof. George Velișiu. 9. Duminică în 1 Ianuarie, *Patriotismul*, de prof. Dim. Soceneanu. Seria II. 1. Duminică 12 Februarie, *Originea și dezvoltarea limbii române*, de I. Penția. 2. Joi 16 Februarie, „1821”, de prof. A. Vasculescu. 3. Duminică 19 Februarie, „1848”, de prof. A. Vasculescu. 4. Joi 23 Februarie, „Avram Iancu”, de dir. Sabin Evtușian. 5. Duminică 26 Februarie, *Poezia română până la G. Alexandrescu*, de dr. V. Ardelean. 6. Joi 2 Martie, „Grigorie Alexandrescu”, de dir. V. Ardelean. 7. Duminică 5 Martie, „Unirea și Cuza Vodă”, de prof. I. Manulescu. 8. Joi 9 Martie, „Poezia filozofică română”, de prof. M. Armaș. 9. Duminică 12 Martie, „Romantismul francez I”, de prof. Sever Boșcaiu. 10. Joi 16 Martie „Educația în

cul mediu”, de dir. Ilie Orzescu. 11. Duminică 19 Martie, „Romantismul francez II”, de prof. Sever Boșcaiu. Conferința Nr. 1 din seria I. și Nr. 4 din seria II. fiind comemorări, sunt împreunate cu producțiuni, iar venitul încurs este destinat pentru ridicarea unui monument lui „Virgil Onișiu” la Brașov, respective „Avram Iancu” la Ciuj. — Prețul de intrare 2 Lei. Se pot face însă și abonamente pentru toate conferințele la cassarul Cercului didactic, prof. Remus Poșa dela Școala normală. Studenții plătec 50 bani. — *Observare.* Conferințele de sub Nr. 1, 4, 8 și 9 din seria I. și 2, 3, 4, 5, 6 și 7 din seria II. se vor ține în sala de gimnastică a Liceului „Traian Doda”, iar restul conferințelor în sala de gimnastică a Școlii normale. v. l.

CONCURS.

Pe baza ordinației Ven. Consistoriu diecezan d-lto 16 Iulie 1921 Nr. 2173 B. 1921 se descrie concurs pentru întregirea parohiei de clasa II-a din comuna **Gătaia** protopresbiteratului Vârșeșului în termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” cu următoarele

Emolumente :

1. Una sesiune în complex de 32 jugere, un intravilan cu casă de sub Nr. 220 și venitul pământului desdaunat de căile ferate.

2. Un estravilan (grădină).

3. Birul parohial uzitat.

4. Stola uzitată.

5. Izlazul aparținător sesiunii de sus.

Dările le va plăti alesul preot.

Comuna bisericască își rezervă dreptul de-a reacționa parohia a doua la timpul oportun în care caz parohul ales va beneficia de birul parohial și stola cuvenită numai dela credincioșii dela o singură parohie.

Ceice doresc a ocupa acest post au ași înainta rugărilor lor adresate comitetului parohial din Gătaia conform dispozițiilor Statutului Organic și ale regulamentului pentru parohii Prea Onoratului Oficiu protopresbiterat în Vârșeși și se pot prezenta numai cu prealabila încuviințare a Prea On. Domn protopresbiter Traian Oprea în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cântări.

Gătaia la 1 August 1921.

3—3

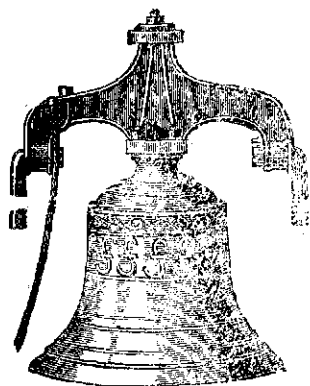
Ioan Laza

președ. com. par.

Dimitrie Dumitru

not. com. par.

În conțelegere cu mine: **Traian Oprea**, protopresbiter.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fer pentru clopote

TIMIȘOARA-FABRIC.

35—52

Calculări de preț să trimit gratuit.